

بورس اوراق بهادار

امانوئل وائی‌یان

مبادلهٔ اوراق بهادار یا بورس، در اواسط قرن شانزدهم هنگامی پدید آمد که در ارتباط با مراکز تجاری و بازارها، مکانهایی برای معاملات تجاری به وسیلهٔ اوراق اعتباری و سهام در شرکتهای تجاری ایجاد شد. تصور می‌شود که اصطلاح «بورس» که نخستین بار در سال ۱۵۴۹ در بورژ (در بلژیک امروزی) به کار رفته و از نام خانوادهٔ ون در بورس ریشه گرفته باشد که خانهٔ شهری آنها محل رفت و آمد دلالان املاک و اموال غیرمنقول بود.

تا اواخر قرن نوزدهم بورژ، آنتورپ، لیون، آمستردام، پاریس و لندن به ترتیب عمده‌ترین بازارهای مالی بودند. نقش آنها در مرکز نظام سرمایه‌داری فراهم آوردن محلی برای دیدار بین صاحبان اندوخته (افراد خصوصی و بانکها) و سرمایه‌گذاران (دولتها و سوداگران) بود.

دو نوع عمدهٔ اوراق بهادار وجود دارد، سهام و اوراق قرضه. سهام یعنی بخشی از سرمایهٔ یک شرکت که در مقابل، به تناسب سود شرکت، سود سهامی را نصیب‌دارنده می‌کند. اوراق قرضه، از سوی دیگر، اوراقی است که برای مدت مشخصی صادر می‌شود، و سود ثابتی را برای دارندگان آن تضمین می‌کند. قیمت‌ها برحسب عرضه و تقاضا بالا و پایین می‌رود و تابع بورس‌بازی است.

در قرن بیستم مبادلات جهانی بورس سهم مهمی در تأمین مالی اقتصادهای ملی داشته است. وال استریت نیویورک (ایالات متحد) در رقابت با بورسهای آسیا (بویژه توکیو، هنگ‌کنگ و سنگاپور) و اروپا (فرانکفورت، لندن و پاریس) مهمترین بازار مالی امروز است. در این بازارهای مالی بسیار جهانی شده، که محصولاتی پیچیده‌تر به وجود می‌آورند، تجارت به وسیلهٔ اوراق بهادار تحت تأثیر عوامل اقتصادی، پولی، سیاسی و روانی است.

این بازارها گاهی از این رو مورد انتقاد قرار می‌گیرند که مثل یک «حباب مالی» عمل می‌کنند، و صرفاً به سودهای ناشی از بورس‌بازی محض می‌اندیشند که ارتباطی با اقتصاد به اصطلاح «واقعی» یعنی صنعت، تجارت و خدمات ندارد. ■

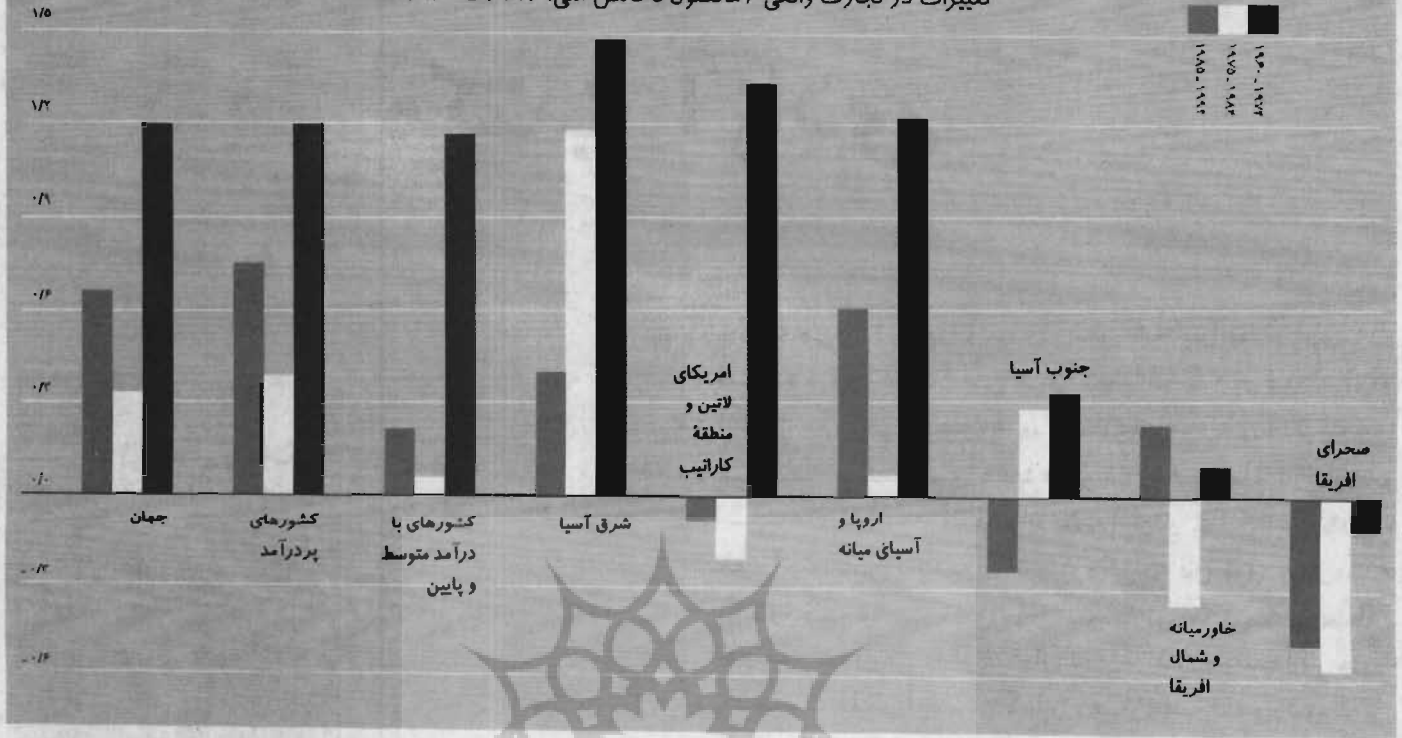

مرکز بورس اوراق بهادار نیویورک.

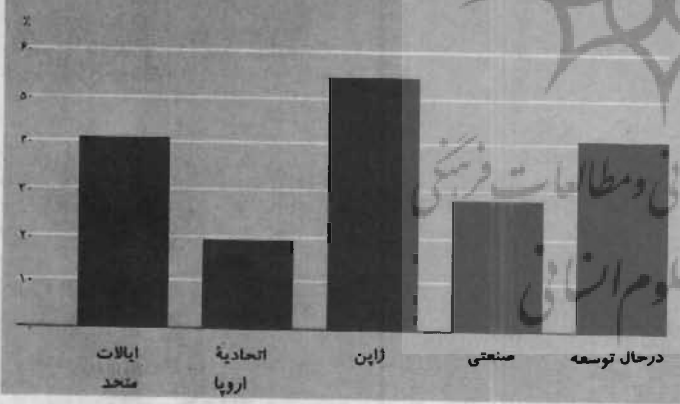
امانوئل وائی‌یان،
EMMANUEL VAILLANT
یک روزنامه‌نگار فرانسوی است.

پرونده

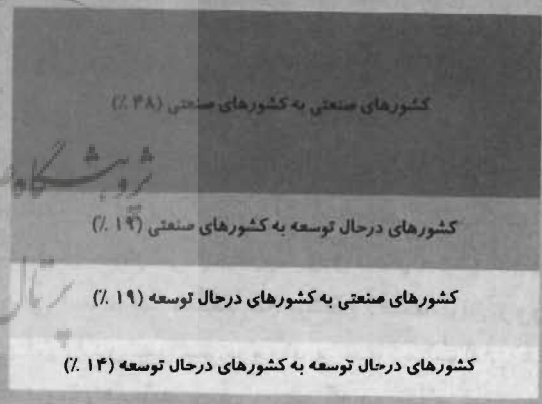
تغییرات در تجارت واقعی / محصول ناخالص ملی، ۱۹۶۰ - ۱۹۹۴

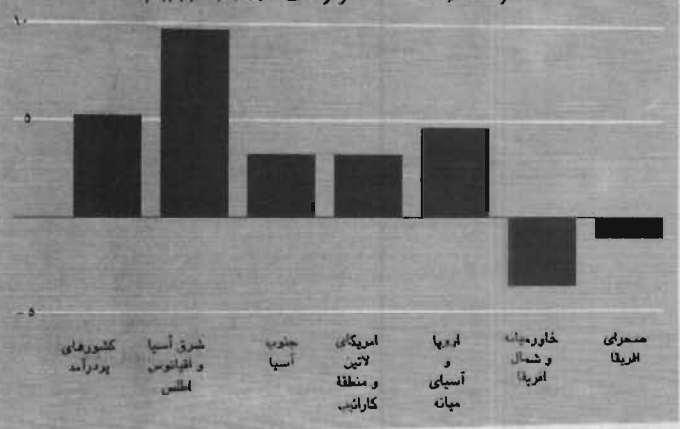
سهم کالاهای وارداتی از کشورهای توسعه یافته، ۱۹۹۴

مسیر صادرات کالا، ۱۹۹۴

متوسط رشد سالانه واردات ۱۹۸۱-۱۹۹۳

متوسط رشد سالانه صادرات ۱۹۸۱-۱۹۹۳

